

Varaždinka Marta Klemenčić odlazi u Boliviju: Oduvijek sam htjela ići u misiju i raditi s djecom

Objavio **Martina Lončar Petrinjak** - 25.2.2019.

Želja za odlaskom u misiju kod Varaždinke Marte Klemenčić postoji još od sedmog razreda osnovne škole, a 16. ožujka ove godine ta će joj se želja i ostvariti.

Prilika za takvo što ukazala joj se prije otprilike dvije godine u razgovoru s fra Ivicom Vrbićem, koji posljednje tri godine živi u Boliviji, gdje služi mise i pomaže mještanima. Rekao joj je da ondje želi pokrenuti laičke misije, u okviru kojih bi se radilo s djecom.

– Trebao mu je netko tko je završio fakultet pedagoškog usmjerenja, tko je nezaposlen, nije u braku i spremam na boravak u Boliviji na godinu dana. Shvatila sam da udovoljavam uvjetima jer sam završila pedagogiju i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu – rekla je Marta i dodala da je htjela ići odmah nakon završetka fakulteta, no tada još nije bio osiguran smještaj u selu.

Situacija tamo je teško opisiva – ima izrazito puno napuštene djece, djevojke rano zatrudne, a droga i alkohol pristupni su im od rane dobi. Obrazovni i zdravstveni sustav u velikom su razvojnom zaostatku.

U međuvremenu je odradila stručno osposobljavanje i položila stručni ispit na VI. osnovnoj školi u Varaždinu, a istovremeno su se radovi na kući za volontere u bolivijskom selu Minero privodili kraju.

Tako će se Marta 16. ožujka, zajedno s Mateom, djevojkom iz Đakova, uputiti u Minero, malo bolivijsko selo do kojeg vode blatnjavi putovi koje tijekom kišnih sezona voda u potpunosti prekrije, i time će postati prvi laici iz Hrvatske koji su otišli volontirati u Boliviju. Selo Minero je od najvećega bolivijskoga grada Santa Cruza udaljeno 80-ak kilometara.

Teška situacija

Situacija ondje je teško opisiva: – Ima izrazito puno napuštene djece, djevojke rano zatrudne, s 12-13 godina počnu konzumirati droge i alkohol. Sve im je to jako pristupačno, a nemaju nikakvo obrazovanje da bi znali opasnosti takvog načina života. Samo 2016. godine u jednoj općini župe bilo je oko 400 maloljetničkih trudnoća. Kada dijete napuni

godinu-dvije, roditelji odu u grad i više se nikada ne vrate u selo, a o djetetu brinu baka i djed ili krsni kumovi. To se često događa, pa rijetko tko želi biti kum djetetu jer postoji velika šansa da će mu uskoro pripasti briga o istom – ispričala je Marta i dodala da su razlike u društvu ekstremne.

Prva dva mjeseca intenzivno će učiti španjolski jezik, a onda će 10 mjeseci provoditi preventivne programe

Bogati žive u gradovima i vrlo ih je malo u odnosu na ukupnu populaciju. Zdravstvo i obrazovanje u tolikom su zaostatku da ljudi koji žive u selima još uvijek bolesne vode vraćevima, a ako dijete ne dođe u školu, za to nitko ne mari.

– S fra Ivicom je tamo došao i doktor, pa se u nekim selima to malo unaprijedilo u posljednje tri godine, ali zdravstveni i obrazovni sustav treba razvijati korak po korak – rekla je.

Planovi

Prva prepreka s kojom će se susresti je jezik. Bolivija, kao država s najvećim brojem Indijanaca, ima oko 70 jezika – svako pleme ima svoj jezik, no svi govore španjolski. Marta kaže da je već počela učiti jezik, no intenzivno učenje španjolskog imat će prva dva mjeseca kada stignu u Minero te će idućih 10 mjeseci raditi s djecom.

– Plan je da započnemo te misije, pa da svake godine dolazi netko drugi. Fra Ivica ima župe u 22 sela u krugu od 80-ak kilometara oko Minera. Mi ćemo s njime ići po selima i dok on služi mise, mi ćemo se vani baviti s djecom. Htjeli bismo provoditi preventivne zdravstvene i obrazovne programe, ali još ne znamo kako će to izgledati jer smo prvi laici koji će ići tamo. Osim toga, žene smo i bijele smo, pa ne znamo kako će nas prihvati – objasnila je Marta.

Htjeli bismo u tim ljudima pobuditi nadu da im može biti bolje, ukazati na to da imaju utjecaj na vlastiti život i da mogu promjeniti neke stvari.

Marta i Matea u Zagrebu su poхађале „Brain a Brain“ edukaciju preko Abacusa. Radi se o programu koji unapređuje povezivanje polutki mozga i samim tim olakšava učenje. Budući da je jedan od ciljeva motivirati djecu na učenje i školovanje, tako nešto pokušat će prenijeti i tamošnjoj djeci kako bi ih se lakše uvelo u preventivne obrazovne i zdravstvene programe.

Također, radit će na prevenciji maloljetničke delikvencije tako da će pokušati djeci osvijetliti svakodnevnicu putem raznih radionica i igre te ih zainteresirati za neke izvannastavne aktivnosti:

– Navodno jako dobro reagiraju na glazbu. Počela sam svirati ukulele prije godinu dana, a Matea svira gitaru i klavir. Naše su želje da djeci kroz druženje ponudimo neke druge stvari, izvannastavne aktivnosti koje ona nemaju. Naučila sam latinoamerički ples, Matea pleše breakdance, obje smo pjevale u zboru... Možda djeca otkriju nešto novo u čemu su dobra i što vole raditi. Želimo im pobuditi nadu i želju za boljim životom te ukazati na to da mogu utjecati na vlastiti život.

U gradovima je stopa kriminala vrlo visoka, dok je u selima nešto manja – dodala je. Na pitanje postoji li kod nje barem mala količina straha, Marta kaže da je na sve vrlo dobro pripremljena i da je više uzbuđena nego što ju je strah.

– Bitno je uz sebe imati 5 dolara za slučaj ako te netko želi opljačkati, da mu ih možeš dati da ga se riješiš kako te ne bi ozlijedio. Kuća u kojoj ćemo biti smještene je dobro osigurana: prozori imaju rešetke, imamo dresiranog psa, njemačkog ovčara, imamo sef za stvari preko noći... Zapravo je moj najveći strah da se ne razbolim i da moram otići, pa da nemaju koristi od mene – zaključila je Marta, a mi joj u ovoj južnoameričkoj avanturi želimo puno sreće.

Sličnost s našim Romima u romskim naseljima

Marti putovanje u Boliviju neće biti prvi susret s humanitarnim radom – volontirati je počela još u osnovnoj školi, kada je pomagala u Udrizi Spas, a posljednjih godina volontirala je u Domu Lekić, akcijama varaždinske Frame, Socijalnoj samoposluzi, ljetnom kampu na Sljemenu te u dječoj udruzi Hrabrost.

S obzirom na sličnost margina društava na kojima se nalaze, djecu iz bolivijskih sela Marta po mentalitetu uspoređuje s našim Romima iz romskih naselja s kojima radi posljednje tri godine. Najistaknutije iskustvo je ljetni kamp na Sljemenu, koji traje tjedan dana, a vode ga američka grupa Navigators i hrvatski volonteri.

– To izgleda otprilike tako da se na Sljemenu okupi desetak Amerikanaca, petnaestak Hrvata i četrdesetak romske djece koja dolaze iz okolice Čakovca ili Koprivnice. Radimo s njima sportske i razne druge aktivnosti te im se pokušava približiti obrazovanje, pokazati da to ne mora biti dosadno, već nešto dobro i zanimljivo.

Pokazalo se da vole pokuse: jedan mladi Amerikanac s tehničkog fakulteta učio ih je od plastičnih čaša i žica napraviti slušalice i zvučnike za mobitel. Zainteresirali su se i stvarno su uspjeli to spojiti tako da radi – rekla je sa smiješkom na licu i dodala kako se nada da će tako nešto uspijevati raditi i s bolivijskom djecom.

Za kraj se osvrnula i na lijepo iskustvo za vrijeme stručnog osposobljavanja na VI. osnovnoj školi u Varaždinu te najavila moguću suradnju škola:

– VI. OŠ je jako otvorena prema međunarodnim suradnjama, projektima, prema svemu zapravo. Razmišljamo da napravimo jedan eTwinning projekt kojim bismo povezali VI. OŠ i